

**KRAJSKÉ KOLO OLYMPIÁDY
ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY (2020/2021)**

**kategória A
PRVÁ ČASŤ – PÍSOMNÁ
Test**

Čas na vypracovanie testu: 30 minút

Ukážka 1

Kúpte si byt svojich snov v Modre od developera!

Moderný dizajn, vynikajúca dispozícia, kvalitné materiály, upravené okolie, súkromná príjazdová cesta a parkovacie miesto – to sú atribúty bytov v novučičkom komplexe štyroch bytových domov *Dvadsaťjednotka* – ideálne prostredie pre rodiny s deťmi.

Ponúkame na predaj trojizbový byt s rozlohou 77,4 m² na zvýšenom prízemí trojposchodovej novostavby, ktorú pre vás vytvoril náš tím architektov. Iba dve bytové jednotky na každom poschodí vchodu, spálne s orientáciou na východ, obývačka na západ. Kúpeľňa s WC a sprchovacím kútom a kuchynská linka v štandarde za výhodný príplatok.

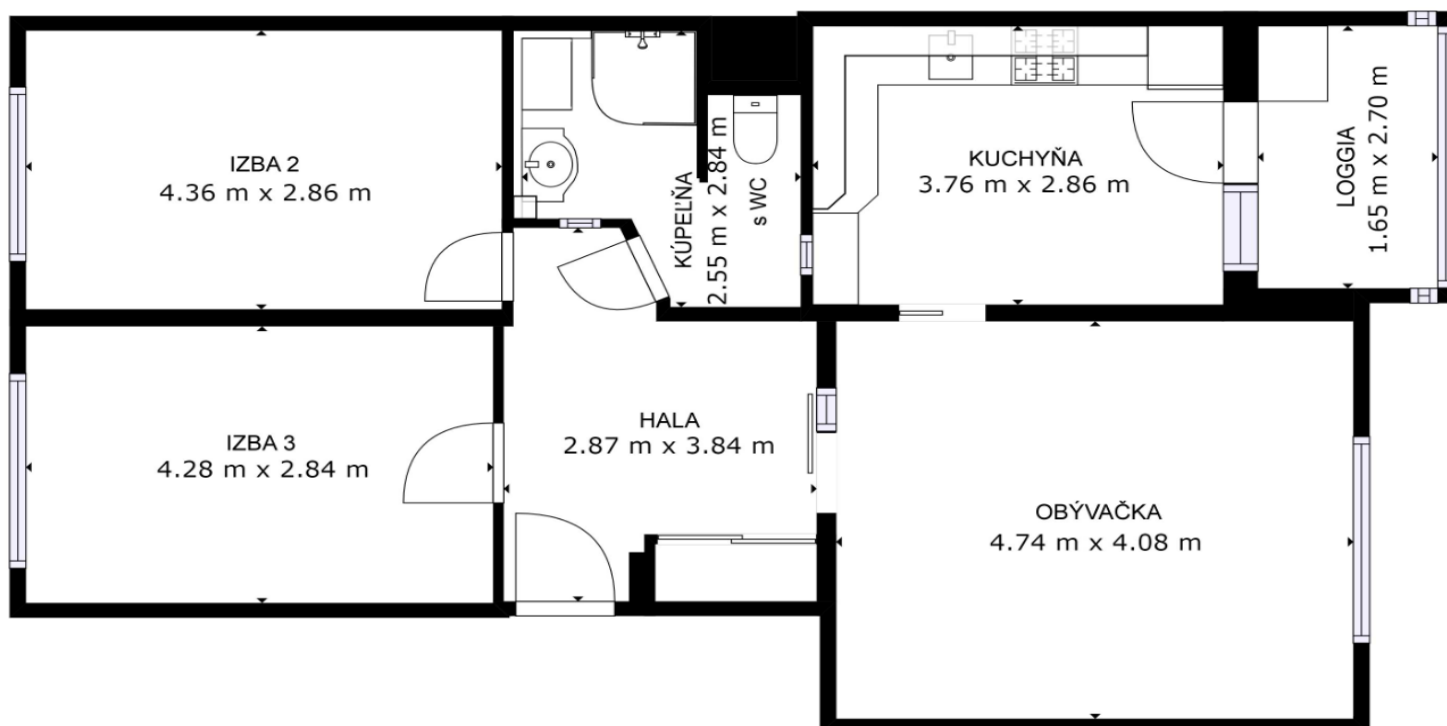
Čo vám zaručujeme?

- Užijete si blízkosť prírody a výhľad na vinohrady.
- Vychutnáte si raňajky v lúčmi slnka zaliatej loggii.
- Oceníte nízke náklady na bývanie a ponuku ekologických riešení v domácnosti.
- Deti majú možnosť využívať súkromné ihrisko v rámci bytového komplexu.

Neváhajte a rezervujte si svoj vysnívaný byt už dnes!

Predaj holobytov už spustený, kolaudácia 5/2021.

Cena: 135 000,- €

1. Ktoré tvrdenie o bytovom komplexe *Dvadsaťjednotka* z ukážky 1 je pravdivé?
 - A. Spolu ho tvorí 32 bytových jednotiek.
 - B. Je vystavaný vo vinohradoch.
 - C. Propaguje ho priamo jeho projektant.
 - D. Predáva sa z neho posledný voľný byt.

2. Ktorý prísľub z ponuky v ukážke 1 je nelogický a jeho splnenie nemožno zaručiť?
 - A. Užijete si blízkosť prírody a výhľad na vinohrady.
 - B. Vychutnáte si raňajky v lúčmi slnka zaliatej loggii.
 - C. Oceníte nízke náklady na bývanie a ponuku ekologických riešení v domácnosti.
 - D. Deti majú možnosť využívať súkromné ihrisko v rámci bytového komplexu.

3. Ktoré tvrdenie o ponúkanom byte z ukážky 1 je nepravdivé?
 - A. V byte sa nachádza niekoľko posuvných dverí.
 - B. Väčšina rohov stien predstavuje pravý uhol.
 - C. Dve miestnosti sú približne rovnako veľké.
 - D. Všetky miestnosti bytu sú priechodné.

4. Ktoré tvrdenie o ponúkanom byte z ukážky 1 je pravdivé?
 - A. Kupujúci sa doň môže hneď nastahovať.
 - B. Prináleží k nemu parkovacie miesto.
 - C. Nachádza sa v dome bez výťahu.
 - D. Cena 135 000,- € je konečná.

5. V ktorej možnosti sa nachádza klišé?
 - A. Kúpte si byt svojich snov.
 - B. Iba dve bytové jednotky na každom poschodí.
 - C. To sú atribúty bytov.
 - D. Predaj holobytov už spustený.

6. Čím sa snaží autor textu v ukážke 1 upútať čitateľa?
 - A. Rozličnou modalitou viet.
 - B. Hromadením súvetí.
 - C. Hovorovým jazykovým štýlom.
 - D. Kumuláciou informácií.

7. V ktorom slovnom spojení z ukážky 1 sa nachádza trpné prídavné?
 - A. upravené okolie
 - B. na zvýšenom prízemí
 - C. vysnívaný byt

D. predaj spustený

8. Vypíšte z ukážky 1 expresívne slovo.

9. Na ktorú svetovú stranu je podľa ukážky 1 orientovaný vchod do inzerovaného bytu?

A. východ

B. západ

C. sever

D. juh

10. Napíšte gramaticky a pravopisne správne obyvateľské meno obyvateľa Modry v tvare N sg. mužského rodu.

11. Koľko čísloviek sa nachádza v druhom odseku ukážky 1?

Ukážka 2

Miroslav Válek – Ohýbači železa

*Na Ulici Vuka Karadžiča
na rohu
dvaja muži ohýbajú ocelové prúty.
Je to práca tak trocha básnická.
Železo jak verš sa vzpiera vôli človeka.
Ale verš za veršom,
verš za veršom,
a je z toho jedinečná báseň.
Nad všetky tie verše,
na tretie poschodie
sa nasťahuje modrooká **pointa**.
Bude hladkať svoje štyri steny:
Ako je to pevne postavené
a koľko len sily potrebuje taký múr.

Mať väčšie svaly, stal by som sa ohýbačom železa.*

ZDROJ: VÁLEK, Miroslav: BÁSNE. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1988, s. 40.

12. Slovné spojenie *štyri steny* v básni *Ohýbači železa* predstavuje

- A. epiteton.
- B. metaforu.
- C. metonymiu.
- D. personifikáciu.

13. Napíšte slovo, ktoré Válek vo svojej básni obrazne nahradil výrazom *pointa*.

14. Ktoré tvrdenie o ukážke 2 je pravdivé?

- A. V básni je použitý absolútny rým a zachováva sa rytmicko-syntaktický paralelizmus.
- B. V básni je použitá asociatívna metóda a uplatňuje sa v nej polveršová prestávka.
- C. V básni je použitý veršový presah a čiastočne sa dodržiavajú pravidlá interpunkcie.
- D. V básni je použitý voľný verš a z hľadiska formy ide o báseň-pásmo.

15. Vypíšte z básne *Ohýbači železa* básnické slovo/poetizmus.

16. Posledný verš básne *Ohýbači železa* najpravdepodobnejšie naznačuje

- A. túžbu básnického subjektu vytvoriť niečo trvalé.
- B. spomienku básnického subjektu na silu mladosti.
- C. rozhodnutie básnického subjektu zmeniť vlastný život.
- D. obdiv básnického subjektu k pracovitým mužom.

17. Vypíšte z básne *Ohýbači železa* prvé slovo verša, v ktorom sa objavuje motív usilovnosti a vytrvalosti v práci.

18. Ktoré z nasledujúcich tvrdení je pravdivé?

- A. Báseň *Ohýbači železa* obsahuje anaforu.
- B. Tvorba Miroslava Válka sa zaraďuje do medzivojnového obdobia.
- C. Báseň *Ohýbači železa* patrí k príležitostnej lyrike.
- D. Miroslav Válek vstúpil do literatúry v 50. rokoch 20. storočia.

19. Báseň *Ohýbači železa* je vybudovaná na princípe

- A. kontrastu.
- B. paralely.
- C. gradácie.
- D. paradoxu.

20. Vypíšte z ukážky 2 sloveso s neslabičnou predponou.

Ukážka 3

Michal Hvorecký – Silný pocit čistoty

(úryvok, upravené)

Keď som ju zbadal, skejt mi vypadol z ruky. Cítil som sa zrazu strašne unavený a musel som sa prinútiť zohnúť a zdvihnúť ho zo zeme. Discman som si zapol už v šatni, takže jej pozdrav som nepočul. Ale podľa pohybu úst tipujem ahoj. Obyčajné ahoj. Vedela, že tým nemôže nič pokaziť. Ona už môže len nekaziť. Naprávať nedokáže nič.*

Stála opretá o zábradlie a narúšala jeho červeno-bielu pravidelnosť.

Pekná, samozrejme, že pekná. „Dokonca veľmi pekná,“ citát – v rôznych obmenách – všetci spolužiaci. „Aj kozy ujdú,“ citát – bez obmien – niektorí z nich.

Vedel som, že tam bude stáť. Ani som sa nemusel pozrieť. Ale aj tak som sa pozrel. Občas ešte musím spraviť aj to, čo nechcem, ale aj toho sa už snažím zbaviť. Ide mi to, ako všetko.

Slúchadlá mám ukryté pod čiapkou. Samozrejme, čiernou, Los Angeles Lakers. Všetky druhy slúchadiel, ktoré poznám, moje odstavajúce uši ešte väčšmi zvýraznia. Riešenie by možno bolo v plastickej operácii, ale niečo mi bráni, aby som si ju dal urobiť. Myslím, že nechcem, aby o nej ľudia vedeli. Možno, keby som mal niekam odísť, do nejakého iného mesta alebo čo ja viem kam, samozrejme, na dlhší čas, tak by som si ju tesne pred cestou urobiť dal. Na novom mieste by nikto nevedel, že som niekedy nejaké odstavajúce uši mal.

Ale to sú zbytočné myšlienky, pretože ja nikam nepôjdem. Odtiaľto neodídem. Toto je moje mesto.

Jedna z mála vecí, pre ktoré sa teším na zimu: uši ukrývam pod čiapkou. A s tým súvisí ďalšia, a už asi posledná dobrá vec – discman. Môžem ho mať na ušiach stále, čo je v lete vylúčené.

„Nazdar,“ odzdravil som a vypol discman. Zrejme som sa pozabudol a povedal to príliš nahlas.

„Nemusíš na mňa okamžite kričať.“

Vidíš, už to tu máš! Už sa to začína, a ešte si ani nič nepovedal!

Keď stojím na rovnej ploche, nerád nosím skejt v ruke, a tak som ho položil na zem.

„Už som na teba niekedy kričal?“

„Možno nie vyslovene kričal, ale... Ale nie, o tom teraz nehovorme.“

No a sme doma! Zasa pocity viny, zúfalstva („niekedy mám pocit, že život nemá zmysel, nie je to strašné?“). Beznádej a všetky ďalšie sprostosti, ktoré má počúvať kto? That's the question. Ale ja viem, žiaľ, aj answer. Me.

*Nevedel som, čo jej mám povedať, preto som odpovedal položením ľavej nohy na skejt a odrazením sa pravej. **Minul som červeno-bielosť aj ju.** Nepočul som za sebou kroky, a tak som zastavil. Nemusel som sa ani obrátiť, aby som vedel, čo sa s ňou deje. Respektíve nedeje. Nepohla sa ani o krok. Bez otočenia som na ňu zavolať:*

„Tak pod! To tam chceš stáť cez noc?“

Stál som na skejte, na svojom Maovi. Na božskom sixty/forty, na svojej láske, najväčšej zo všetkých lások, pravej a jedinej, panenskej a vášnivej a a a... Prosto super!

Pozrel som sa smerom ku škole. Z okien vytrčali zvedavé hlavy a pozorovali nás. Omiетка, na mnohých miestach popraskaná, odkrývala červené tehly.

Počul som za sebou kroky. Konečne!

„Ty sa chceš teraz skejtovať?“

„Ak to takto pôjde ďalej, tak pomaly aj áno.“

*Pozn. discman = malý prenosný prehrávač kompaktných diskov

21. Vypíšte z ukážky 3 slovo, ktoré označila mužská postava vo zvýraznenej vete termínom **červeno-bielosť**.

22. Vypíšte prvé slovo z vety, v ktorej mužská postava v ukážke 3 vyjadruje prehnanú samochválu.
23. Vypíšte z prehovoru ženskej postavy slovo, ktorým upriamuje pozornosť na napätie medzi dvojicou.

24. Ktorý druh rozprávača sa nachádza v ukážke 3?

- A. oko kamery
- B. vševediaci
- C. personálny
- D. priamy

25. Ktorý druh vedľajšej vety sa nachádza v nasledujúcom súvetí?

Na novom mieste by nikto nevedel, že som niekedy nejaké odstávajúce uši mal.

- A. predmetová
- B. prívlastková
- C. príslovková
- D. prísudková